

Тема педради

Компетентнісний підхід до організації навчально-виховного процесу як чинник модернізації змісту освіти

КОМПЕТЕНТНІСТЬ

Походить від латинського слова *competens*, що в перекладі означає *належний, здібний*

КОМПЕТЕНЦІЯ

- ▶ Це коло повноважень особи, коло питань, в яких дана особа має знання, досвід

КОМПЕТЕНТНІСТЬ

- ▶ Це певна база знань особистості, яка дозволяє їй судити про що-небудь, висловлювати переконливу, авторитетну думку

Компетентність включає:

- ▶ когнетивну, операційно-технологічну складову,
- ▶ мотиваційну, етичну, соціальну та поведінкову складові,
- ▶ результати навчання (знання й уміння).
- ▶ систему ціннісних орієнтирів.

Систему компетентностей в освіті складають:

„Надпредметні“ („між“- предметні) **компетентності** – вони можуть бути представлені у вигляді „парасольки“ над усім процесом навчання, саме вони часто називаються **„ключовими“**

Ключова компетентність може бути визначена як здатність людини здійснювати складні поліфункціональні, поліпредметні, культуродоцільні види діяльності, ефективно розв'язуючи відповідні проблеми

Загально-галузеві - вони набуваються учнем впродовж засвоєння змісту тієї чи іншої освітньої галузі у всіх класах середньої школи

Предметні компетентності - вони набуваються учнем впродовж вивчення того чи іншого предмету у всіх класах середньої школи

Зміст освіти

Досвід відомих способів дій

Досвід творчої діяльності

Уміння, навички

Навчальна інформація

Досвід емоційно-ціннісної діяльності

Результати засвоєння змісту освіти

Предметні компетентності

Загально галузеві компетентності

КЛЮЧОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Кожна з **ключових компетентностей** передбачає засвоєння учнем не окремих непов'язаних один від одного елементів знань і умінь, а оволодіння **комплексною процедурою**, в якій присутня відповідна **сукупність освітніх компонентів**, що мають особистісно-діяльнісний характер.

Навчальна - передбачає дві центральних ідеї: інтелектуальний розвиток особистості та здатність вчитися протягом життя

Учень вміє:

- ▶ Застосовувати фундаментальні навички рахування, письма і читання
- ▶ Використовувати ІКТ навички та відповідні технології
- ▶ Організовувати та рефлексувати (аналізувати і оцінювати хід своїх думок і дій) власний навчальний процес, обирати й застосовувати ефективні стратегії навчання та нові інтерактивні технології
- ▶ Застосовувати технології пошуку, аналізу та систематизації інформації різних джерел, навички критичного мислення, стратегії набуття додаткових знань і умінь, включаючи запам'ятовування, різні способи письмового фіксування, нагромадження відповідного асоціативного досвіду
- ▶ Аналізувати об'єкти, ситуації та взаємозв'язки, використовувати та оцінювати власні стратегії розв'язання пізнавальних проблем, висловлювати власну думку, застосовувати різноманітні прийоми аргументування в різних соціокультурних контекстах
- ▶ Досліджувати у системі прості технічні, наукові, соціальні та інші питання

Культурна - передбачає здатність жити та взаємодіяти з іншими в умовах полікультурного суспільства, керуючись національними та загальнолюдськими духовними цінностями

Учень вміє

- ▶ Аналізувати та оцінювати найважливіші досягнення національної, європейської та світової науки й культури, орієнтуватися у культурному та духовному контексті сучасного українського суспільства
- ▶ Застосовувати засоби та технології інтеркультурної взаємодії
- ▶ Володіти рідною мовою й іноземними мовами, застосовувати навички мовлення та норми відповідної мовної культури, інтерактивно використовувати рідну та іноземні мови, символіку та тексти
- ▶ Застосовувати методи самовиховання, орієнтовані на систему індивідуальних, національних і загальнолюдських цінностей, для розробки і реалізації стратегій і моделей поведінки й кар'єри
- ▶ Опанувати моделі толерантної поведінки та стратегії конструктивної діяльності в умовах культурних, мовних, релігійних та інших відмінностей між народами, різноманітності світу і людської цивілізації

Громадянська - передбачає формування здатності захищати та піклуватись про відповідальність, права, інтереси та потреби людини і громадянина, української держави і суспільства

Учень вміє:

- ▶ Орієнтуватися у проблемах сучасного суспільно-політичного життя в Україні, володіти процедурами участі у діяльності політичних інститутів демократичної держави, органів місцевого самоврядування
- ▶ Застосовувати процедури і технології захисту власних інтересів, прав і свобод та прав і свобод інших громадян, виконання громадянських обов'язків в межах місцевої громади та держави
- ▶ Застосовувати способи та стратегії взаємодії з органами державної влади на користь собі та громадянському суспільству
- ▶ Використовувати способи діяльності й моделі поведінки, що відповідають чинному законодавству України, задовольняють власні інтереси особи та захищають права людини і громадянина
- ▶ Робити свідомий вибір та застосовувати демократичні технології прийняття індивідуальних та колективних рішень, враховуючи інтереси і потреби громадян, представників певної спільноти, суспільства та держави

Підприємницька - передбачає володіння засобами, що дають особі можливість ефективно організувати особисту та колективну трудову й підприємницьку діяльність

Учень вміє:

- ▶ Співвідносити власні економічні інтереси й потреби з наявними матеріальними, трудовими, природними й екологічними ресурсами, інтересами й потребами інших людей та суспільства, застосовувати технології моніторингу ресурсів та забезпечення стійкого розвитку
- ▶ Організовувати власну трудову та підприємницьку діяльність і працю колективу, орієнтуватися в нормах і етиці трудових відносин
- ▶ Аналізувати та оцінювати власні професійні можливості, здібності та співвідносити їх з потребами ринку праці
- ▶ Складати, здійснювати та оцінювати плани підприємницької діяльності та особисті бізнес-проекти, розробляти прості моделі дій та прийняття економічно та екологічно обґрунтованих рішень у динамічному світі
- ▶ Презентувати та поширювати інформацію про результати/продукти власної економічної діяльності та діяльності колективу

Соціальна - передбачає володіння загальною засобів, що дають можливість особистості взаємодіяти з різними соціальними групами та соціальними інститутами суспільства

Напрями набуття:

- ▶ Аналізувати механізми функціонування соціальних інститутів суспільства, визначаючи в них власне місце, та проектувати стратегії свого життя з урахуванням інтересів та потреб різних соціальних груп, індивідуумів, у відповідності до соціальних норм і правил, існуючих в українському суспільстві та інших чинників
- ▶ Продуктивно співпрацювати з різними партнерами, в групі та команді, виконувати різні ролі і функції в колективі, проявляти ініціативу, підтримувати та керувати власними взаєминами з іншими.
- ▶ Застосовувати технології трансформації і конструктивного розв'язання конфліктів, досягнення консенсусу, брати на себе відповідальність за прийняті рішення та їх виконання
- ▶ Спільно визначати цілі діяльності, планувати, розробляти та реалізовувати соціальні проекти і стратегії індивідуальних та колективних дій
- ▶ Визначати мету комунікації, застосовувати ефективні стратегії спілкування в залежності від ситуації, використовувати механізми емоційного налаштування на спілкування з іншими

Компетентнісний підхід

- ▶ Спрямованість освітнього процесу на формування та розвиток ключових (базових, основних) і предметних компетентностей особистості
- ▶ Результатом такого процесу буде формування загальної компетентності людини, що є сукупністю ключових компетентностей, інтегрованою характеристикою особистості

Компетентнісний підхід

- ▶ Полягає в акцентуванні на накопичені нормативно визначених знань, умінь і навичок до формування й розвитку в учнів здатності практично діяти в ситуаціях професійної діяльності й соціальної практики

Ключова компетентність

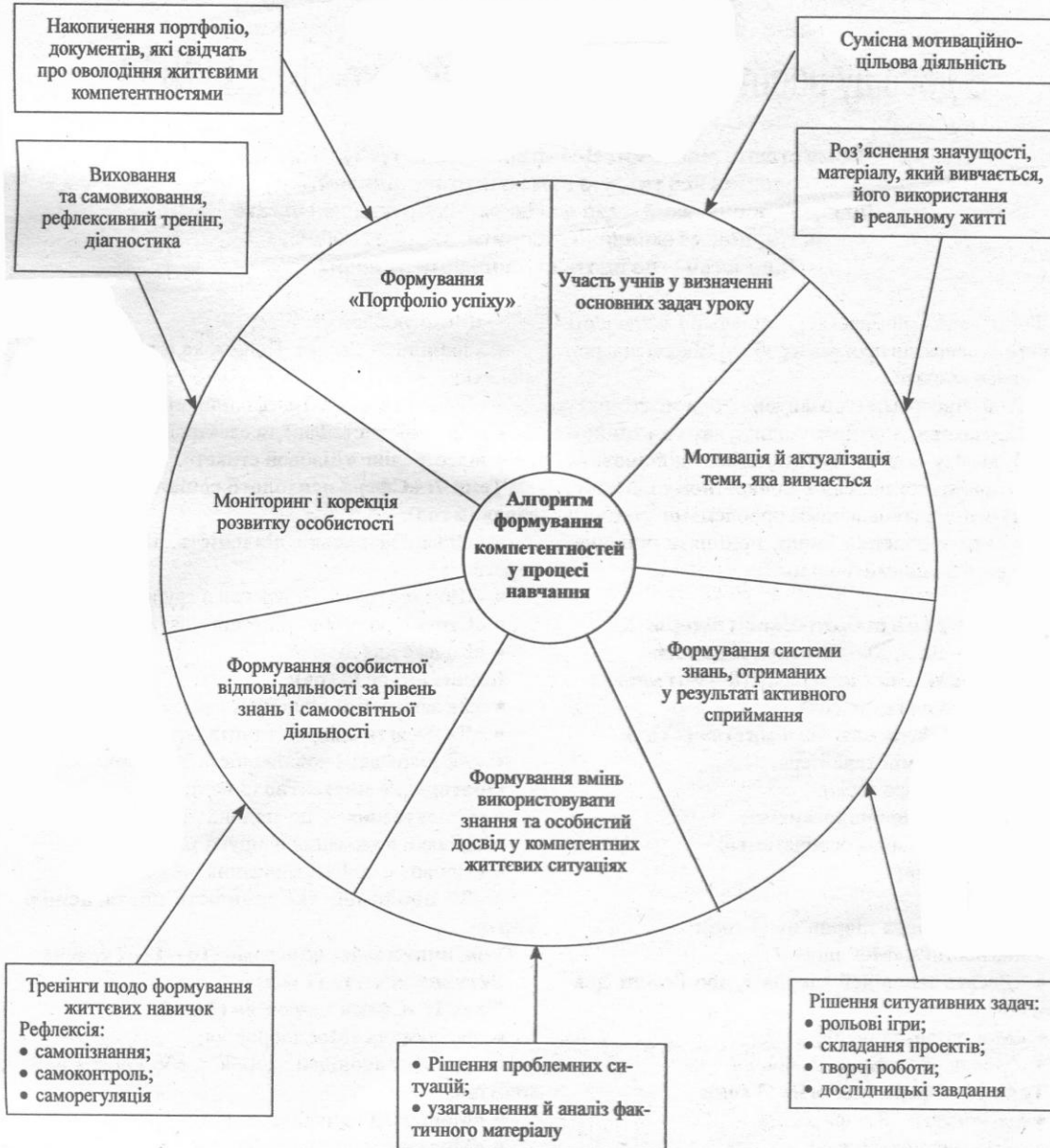
може бути визначена як здатність людини здійснювати складні поліфункціональні, поліпредметні, культуродоцільні види діяльності, ефективно розв'язуючи відповідні проблеми

ЖИТТЄВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ

- ▶ Передбачає можливість людини орієнтуватися у сучасному суспільстві, інформаційному просторі

Алгоритм формування життєвих компетентностей у процесі навчання

Етична компетентність

- ▶ За специфікою належить до надпредметних компетентностей

„Надпредметні“
(„між“- предметні)
компетентності –
вони можуть
бути представлені у
вигляді
„парасольки“ над
усім процесом
навчання, саме вони
часто називаються
„КЛЮЧОВИМИ“

Змістовою основою етичної компетентності є педагогічна етика

- ▶ Педагогічна етика визначається певною сукупністю моральних вимог до характеру взаємодії “учитель – учень”
- ▶ Це визначає стиль і техніку педагогічного спілкування

При організації спілкування перед педагогом постають цілі:

- ▶ Формування компетентностей спільної діяльності,
- ▶ Створення позитивної мотивації сприйняття й розуміння оточуючих людей,
- ▶ Забезпечення сприятливої атмосфери навчання й виховання.

Педагогічне спілкування

- ▶ Це багатоплановий процес організації й розвитку комунікації між педагогом й учнями

Позиція педагога

- ▶ Це система інтелектуального та емоційно – оцінного ставлення до світу, педагогічної діяльності

Стиль педагогічного спілкування

- ▶ Це індивідуально – типологічні особливості взаємодії педагога з учнями

Класифікація стилів керівництва:

- ▶ авторитарний,
- ▶ потуральний,
- ▶ демократичний.

Авторитарний стиль спілкування реалізується за допомогою тактики диктату й опіки, протидія учнів владному тиску педагога часто приводить до виникнення стійких конфліктних ситуацій.

Потуральний стиль спілкування
реалізує тактику невторчання,
основу якої складає байдужість,
незацікавленість проблемами
учнів, педагогічною діяльністю
в цілому

При демократичному стилі спілкування педагог стимулює учнів до творчості, організує умови для ініціативи, самореалізації

Підсумки зборів:

- ▶ На сучасному етапі функціонування системи освіти, коли відбувається модернізація школи: перехід від репродуктивної моделі "для всіх учнів" до розвивальної; оновлюється основна функція школи: не лише навчання та виховання, а й соціалізація школяра, формування життєво компетентної особистості.
- ▶ Тому методична робота повинна бути спрямована на виконання таких завдань: -
  - Забезпечення зростання освітніх результатів,
  - Формування вміння вчителів впроваджувати новітні освітні технології, щодо формування ключових компетентностей учнів,
  - Вироблення вмінь педагогічної етики,
  - Визначення свого стилю спілкування. Психо-емоційного стану, самооцінки тощо.

Рішення педради:

- ▶ методичній раді школи:
  - впроваджувати новітні педагогічні технології для роз`язання основних завдань методичної роботи;
- ▶ Методичним комісіям школи:
  - Розробити та провести тематичні засідання щодо формування ефективних методів формування компетентностей учнів;
  - Вчителям школи:
  - Працювати над розвитком фахової майстерності та культури спілкування як основних чинників професійної компетентності педагога.